

Amiral Darlan hâlâ emperyalist!

Amiral Darlan Kilikyanın tahassürile içi yanarak İngiltereye hücum edeceğine Türk İstiklâl harbinden ibret dersi ve ilham alsa daha iyi eder. İstiklâl harbimizde tıpkı kendisi gibi hareket edenler yıkılmış ve İstiklâl için, vatan için dövüşe devam edenler muvaffak ve muzaffer olmuştur. Fransa için de, kurtuluş yolunun nerede olduğunu görüp anlamak üzere, İstiklâl mücadelemizi iyice tetkik etmesini Amirale hatırlatırız.

Yazan: Abidin Daver

Amiral Darlan, Pariste matbuat mümessillerine yaptığı beyanatta İngiltereye karşı ateş püskürmüştür. Fransız Amiralinin, eskidenberi halis muhlis bir İngiliz düşmanı olduğu, yahud da zamanın icaplarına uyarak İngiliz düşmanı kesildiği anlaşıyor. Amiral bundan evvelki beyanında, elinden gelse, Fransanın büyük halâskarı diye Hitlerin Paris veya Vişide bir heykelini dikmeğe kalkışacak kadar Alman devlet resisine yaltaklanmıştı; şimdi de, 20 senelik İngiliz - Fransız münasebetlerini, kendi istediği şekilde, tahlil ederek İngiltereyi Fransa'nın baş düşmanı gibi gösteriyor. Müttareke yıllarında bizim Damad Feridler, Said Mollalar da aynı yapılmışlardı. Galibe yaranmak için silâh arkadaşına çatmak, anlaşılan seciyesiz ve zayıf siyasetlerin mümeyyiz vasfı olacak.

Darlanın nutkuna, İngilizler hesabına cevap vermek bize düşmez; fakat Amiralın bazı sözleri pek dik kate lâyiktir. Fransız başvekil muavini diyor ki:

«Daha sulh konferansında İngiltere, bizi kısır bir muahede yapmağa mecbur etti; bu muahede ile ve İngilterenin tazyiki altında kuvvetin temin etmiş olduğu menfaatlerle civanmerdliğin (?) semerelerinden feragat etmek zaruretinde kaldık. Aynı devirde, İngiltere, evvelce bize hukukan (?) tanınmış olduğu şeyi kurnazlıkla ve cehren bizden koparmak için Türk ordusunu Kilikyaya saldırdı.»

Bu sözlerden birinci kısmının mânası şudur: İngiltere, geçen harbin sonundaki yağmadan daha iyi ve daha bol istifade etmemize mâni oldu. Görüyorsunuz ki Vişin mümessili, şu hezimet ve felâket anında bile, doymak bilmez bir emperyalizmin kör ihtirasını kâfi derecede tatmin edememiş olmak tedessür ve merareti ile konuşuyor. Darlan unutupor ki Fransa, bugünkü feci hale, emperyalizmi yüzünden düşmüştür.

İkinci kısma, İngilterenin Türk ordusunu Kilikyaya saldırdığı bahsine gelince, bu sözler, hakikatin tam aksidir ve eğer Darlanın nutkunun diğer parçaları ve iddiaları da hep bunun gibi ise —ki öyle görünüyor— Fransız başvekil muavininin, İngiltereye düşmanlık etmek için, tarihi hakikatleri de istediği gibi değiştirmekten çekinmediğini göstermektedir. İngiltere, Kilikyayı yani Adana ve havalisini, «hukukan» Fransaya aid olduğunu tanımış imiş. Darlan, yine doymak bilmez bir emperyalist ruhla bu güzel Türk vilayetlerinin Fransada kalmamış olmasına yanyor. Fakat kullandığı «hukukan» tabiri çok gülünçtür. Hanga hukukan, kimin hakkı hukuku kime peşkeş çekiliyor? Harp içinde, müttelikler, silâh kuvvetile, işgal ettikleri toprakları, galip geldikleri takdirde nasıl taksim edecekleri hakkında birbirlerine karşı bir takım taahhüdlere girişmiş olabilirler. Fakat bu yağmanın «hak ve hukuk» ile ne münasebeti vardır. O topraklar halis Türk toprakları idi. Hattâ harp içinde işgal edilmedikleri için galipler, bunların üzerinde bir fetih hakkı bile iddia edemezlerdi. Mondros müttarekesi şartlarına zorla lâstik gibi çekilmesi sayesinde işgal edilmiş olan bütün Türk topraklarını biz, İstiklâl Harbi ile Yalnız Fransaya karşı değil; bütün galiplere karşı kanımız ve canımız pahasına kurtardık. Malûm tarihi bir hakikati Darlan neden değiştiriyor? O zaman, bizimle ilk anlaşılan, İngiltereye, Yunanistana, İtalyaya karşı Türkiye Büyük Millet Meclisi hü-

kûmetine müzaheret eden Fransa olmuştur. Mihrahi, Gaziantep'e olmak üzere bütün Kilikyada gördüğü çok getin müdafaa üzerine Türkiye ile anlaşmak lüzumunu hissetmiş olan o zamanki Fransa itilâflar imzalamak üzere 20 Eylül 1921 de Ankara'ya ilk murahhas gönderen devlettir. Bunun üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi hükûmetinin ilk Paris mümessili de 2 İkinciteşrin 1921 de Ankaradan Parise hareket etmiştir. Bu tarihlerde, İngilterede, Lordgeorç, Türkiye ile mücadeleden

henüz vazgeçmiş değildi. Amiral Darlan, o zamanki Fransız hükûmetinin akıllıca siyasetini İngilterenin kurnazlığı ve hilesi addedererek beğenmiyor ve bu Türk vilayetlerinin Türk milleti ve ordusu tarafından geri alınmış olmasına âdeta teessüf ediyor. Bu sözler, Amiralın ruhumdaki emperyalizm ihtirasının hâlâ yandığını göstermesi itibarile dikkate değer. Fransız amiraline şurasını hatırlatmağı faydalı buluruz ki Türk İstiklâl harbi, uğradığı büyük hak-sızlığa, hattâ zulme karşı Türk (Devamı 4 üncü sayfada)

İNGİLİZ İŞÇİLERİ

Zafere kadar harbe devama karar verdi

Attlee ve birçok işçi liderleri beyanatta bulundu

Londra, 3 (A.A.) — Reuter: İşçi Partisinin senelik kongresi millî tera komitesinin harp siyaseti hakkındaki muhtırasını bugün müzakereye başlamıştır.

Muhtıradan şöyle denilmektedir: Mihverle bir sulha veya uzlaşmaya varmak için müzakereye girişmek imkânsızdır.

İngiliz işçi partisi üyesi, böyle bir fikrin ortaya atılabileceğini hayretle (Devamı 4 üncü sayfada)

Mihverle KARŞI

Ruzvelt Vinant ile çok mühim işler görüşecek

Vaşingtonun gizli tedbirler aldığı haber veriliyor

Londra 3 (A.A.) — Daily Mail gazetesinin Vaşington muhabiri Walter Farr'ın telgrafla bildirdiğine göre İngiltere ile Amerika'nın Mihverle karşı pek yakında müştereken yapacakları askerî, siyasi ve iktisadi hareket Vaşingtonda tetkik edilmekte olup, Ruzvelt (Devamı 4 üncü sayfada)

Berlinin Vişiyeye teklifleri

Almanya

Fransızların Cenup ve Şimali limanları ile müstemlekelelerindeki üsleri istiyor

Buna mukabil

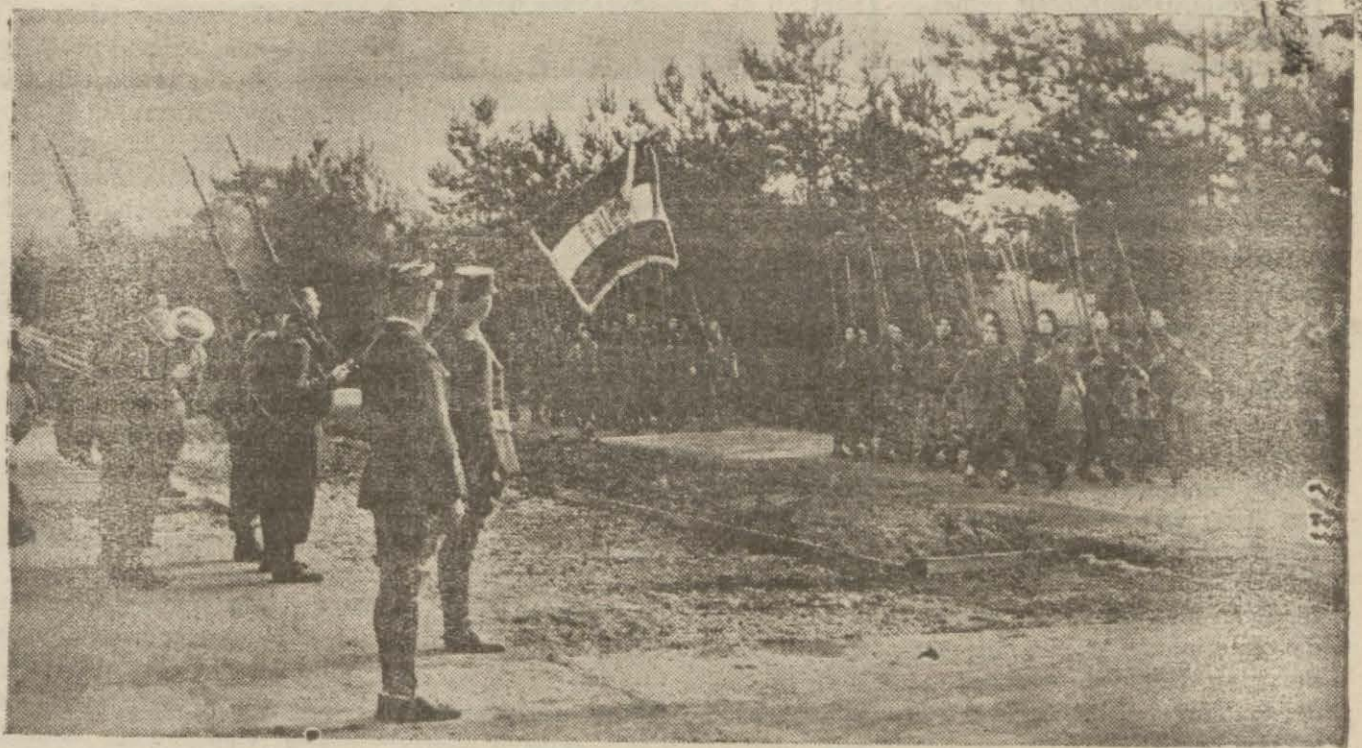
Hür Fransızların elindeki yerleri almak için Vişiyeye askerî yardım yapılacak

İtalya da arazi taleplerinden vazgeçecek

Amiral Darlan

Vichy 3 (A.A.) — Nazırlar heyeti, bu sabah saat 11 de Mareşal Peten'in riyasetinde toplanmıştır. Bu toplantıya dün Vichy'ye gelmiş olan general Weygand da iştirak etmiştir. Pantkot tatili dolayısıyla bir kaç gün istirahat için izin al- (Devamı 4 üncü sayfada)

Hür Fransızların kumandanı General Do Gol bir askerî kütayı tetkik ederken

PARTİ GRUPLU DÜN TOPLANDI

Hariciye Vekilimiz son siyasî hâdiseler hakkında izahat verdi

Ankara 3 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi Grubu bugün saat 15 de Reis Vekili Seyhan Meb'usu Hilmi Uran'ın riyasetinde toplandı. Ruznamede Hariciye Vekilinin harici hâdiseler hakkında vereceği izahat ile Milli Müdafaa ve Maarif Vekillerine tevcih edilmiş bir sul takriri vardı.

Celse açılınca kürsüye gelen Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu son üç haftalık siyasî hâdiseler hakkında Grup Hey'etini etrafı izahat ile tenvir etmiş ve bazı hatiplerin bu mevzular üzerindeki suallerine cevaplar vermiştir.

Vaktin geçikmiş olması itibarile ruznamedeki sul takririni başka bir içtimaa bırakılarak riyasetce celseye saat 19.30 da nihayet verilmiştir.

Amerika

Groenland'a asker gönderdi

Atlantikteki devriye tayyareleri arttırılıyor

Vaşington, 3 (A.A.) — Roosevelt hava üsleri kurlmaları için Groenland'a kuaat göndermiştir. Bu heyecanlı haber, Amerikan ordusuna mensup Transatlantik bombardıman tayyareleri ile eğer tayyare devriyelerinin Atlas deniz yollarında donanmanın yaptığı karakol faaliyetini takviye etmeleri mümkün olduğu hakkında çıkan habere bir kaç saat sonra öğrenilmiştir.

Tayyare ticaret odası reisi Aohn Youett, Louisvill'e şu beyanatta bulunmuştur:

Bombardıman tayyarelerinden devriyeler teşkil etmekle kâfilelerin himayesi meselesi halledilmiş olur. Muayyen saatlerde hareket ederek kâfilelerin takibettiği yollarda zigzakkı uçuşlar yapacak olan bu tayyareler deniz üstünde de büyük korsan gemileri ile denizaltıları batıracak büyüklükte bombalar taşıyabilirler.

HARBİYE NEZARETİNİN TEBLİĞİ

Nevyork, 3 (A.A.) — (Ofi): Vaşington'dan Amerikan ajanslarına bildirildiğine göre, millî müdafaaaya ait siparişlerin tercih edilmesi için hükûmet tarafından ahiren alınan tedbirler (Devamı dördüncü sayfada)

Yunanlılar

Akropoldeki Nazi bayrağını kaldırdı

Londra 3 (A.A.) — Emin bir membadan gelen haberlere göre, Atinada Alman askerî kumandanlığı Akropoldenn kaldırılmış olan Nazi bayrağı sür'atle bulunmadığı takdirde şiddetli cezalar tertip olunacağını bildirmiştir.

Çolakoglu hükûmeti ahalie hitaben bir beyanname nesrederek hasmane hattı hareketin fena neticeler doğurabileceğini hatırlatmış ve bilhassa İngiliz esirlerine gösterilen iyi muamele ile Alman askerlerine karşı gösterilen soğukluğun bariz bir tezahtan teşkil ettiğini kaydetmiştir. Hükûmet, halkı, tavrını değiştirmeye davet etmektedir.

Sırp topraklarında

Bulgar ve İtalyan kıtaları çarpıştılar

Bulgarlar İtalyayı Amanyaya şikâyet etti

Londra, 3 (A.A.) — Taymisin diplomatik muharriri muhtelif menbalardan alınan ve İtalyan kıtaları ile Bulgarlar arasında çıkan itilâfa dair olan haberlerden bahsetmektedir.

Bu haberlere göre, İtalyan ve Bulgar askerleri Almanya tarafından hem Bulgaristana hem de İtalyaya vâdedilmiş bulunan bazı Sırp topraklarını aynı zamanda işgal etmek isterken aralarında kavgacı çıkmıştır. Bulgar hükûmeti bu hususta Alman hükûmeti nezdinde protestoda bulunmuştur. Yakında yeni bir hakem kararı beklenebilir.

Günün Tenkitleri

İstanbulda otobüs işleyemeyecek

Yazan: Selâmi İzzet SEDES

— Olan oldu azizim, yaya kalacağız.

— Neden? Tramvaylar işleyemeyecek mi?

— Hayır, otobüsler işleyemeyecek.

— Otobüstümler grev mi yapıyorlar?

— Belediye mâni olmak istiyor.

— Mâni olmak istiyor da ne demek?.. İstiyorsa ellerinden ruhsatıyelerini alır.

— İş böyle değil, belediye nakil vasıtalarının azaldığı bir sırada böyle bir şey yapamaz.

— Peki, nasıl mâni olmak istiyor?

— Bak dinle: Otobüs şoför ve biletçileri aynı şekilde numaralı kasket giyecekler, aynı şekilde gömlek giyeceklermiş.

— İyi ya işte.

— Bu sene tatbik eder. İş daha sıkı tutar.

— Peki, haydi bunu kabul edelim. Ya alt tarafı..

— Alt tarafı nedir?

— Traş uzamış, halka karşı lâübalı muamele eden terbiyesi küt kimseler otobüslerde istihdam edilmeyecekmiş.

— E, sonra?..

— Sonrası bu. Yakın bir zamanandan itibaren hiç bir otobüs sahibi hiç bir otobüs hattında yapılan tebliğat hilâfında ne biletiç, ne de şoför kullanılmıyacakmış.

— Ya kullanacak olursa?..

— Kullanacak olursa müstahdemler işlerinden, otobüsler de seferden menedileceklermiş.

— Öyle ise hakkın var azizim, eğer belediye bu kararını tatbik ederse yaya kalacağız demektedir. İstanbulda otobüs işleyemeyecek demektir.

Bir İngiliz hava üssünde İngiliz pilotları uçuşa gidiyor.

HAVA HARBI

İngiliz tayyareleri Berlin ve Kiel'e hücum ettiler

Londra 3 (A.A.) — Salâhiyetli bir membadan öğrenildiğine göre, bombardıman servisine mensup tayyarelerimiz dün Kiel kanalındaki gemilere Scleshwig - Hols (Devamı 4 üncü sayfada)

Hazreti Muhammet Ve İslâm Ordusunun Muharebeleri

Harbin İslâm âleminin merkezine sıçradığı bir sırada Arap âleminin hususiyetlerini anlatacak olan üstad Ziya Şakirin bu eserinde büyük bir kumandan olan Hazreti Muhammedin mühim muharebelerini okuyacaksınız.

Yakında Neşre Başlıyoruz

